

Pogledajte komentare:

Prije 10 godina je izgledalo da je rijeka Tara “dobila vječnu slobodu i da je na projekat hidroelektrane Buk Bijela, jednom za svagda, stavljena tačka”.

Tim riječima su, ustvari, crnogorske nevladine organizacije reagovala na izvještaj UNESCO-a i Svjetske unije za zaštitu prirode koji je objavljen 2005. godine, u kom je iskazano oštro protivljenje izgradnji hidroenergetskog objekta na Drini kojim bi bilo potopljeno 12 do 18 kilometara, drugog po veličini na svijetu, kanjona rijeke Tare, koji je zbog neprocjenjive biološke i estetske vrijednosti pod zaštitom UNESCO-a.

Međutim, s vremena na vrijeme se javljaju inicijative koje govore da na projekat Buk Bijela nije stvarno stavljena tačka.

Početkom 2005. Skupština Crne Gore je usvojila Deklaraciju o zaštiti Tare kojom se trajno zabranjuju bilo kakvi zahvati ili radovi u kanjonu ove rijeke.

Nekoliko mjeseci prije toga premijer Milo Đukanović je rekao da Deklaracija nije obavezujuća već da “predstavlja nešto što će svaka ozbiljna vlada primiti sa dužnom pažnjom”.

Obustavljeni projekat Buk Bijela, odnosno izgradnja elektrane na Tari, se osporavala, prije svega jer se radi o nacionalnom parku koji se nalazi na listi UNESCO-a kao dio svjetske baštine, a projekat je osporavan i sa ekonomskog aspekta.

Sumnje, kojih je i tada bilo, da se od projekta samo privremeno odustalo, ovih dana su se pokazale opravdanim.

Tokom nedavnog susreta sa predsjednikom Crne Gore Filipom Vujanovićem, predsjedavajući Predsjedništva BiH Mladen Ivanić je rekao da „očekuje da se u Crnoj Gori još jednom razmotri pitanje Deklaracije kojom je svojevremeno Buk Bijela dovedena u pitanje“. Ivanić je za naš program obrazložio sugestiju:

Mladen Ivanić, foto: Midhat Poturović

„Bosna i Hercegovina je izuzetno zainteresovana za projekat Buk Bijela. Potpuno nam je jasno da to ne možemo uraditi sami, nego zajedno sa Crnom Gorom, pa i Srbijom. Postoji ta Deklaracija Skupštine Crne Gore kojom je, praktično, onemogućena izgradnja takozvane ‘visoke Buk Bijele’ zbog uticaja na prirodnu okolinu. To je zaustavilo i izgradnju puta od Foče prema Plužinama preko Šćepan Polja i to je danas jedan od najkatastrofalnijih međudržavnih prelaza u Evropi. Sve je blokirano jer se ne zna šta je definitivno rješenje. Moje mišljenje je da bi Crna Gora trebalo još jednom da razmotri tu Deklaraciju i vidjeti koliko je ona opravdana. Pretpostavljam da je preduslov za to jedna ozbiljna, neutralna institucija koja bi procijenila uticaj hidroelektrane na životnu sredinu. Nikome od nas nije interes da se ugrozi Tara”, rekao je Ivanić.

Prijedlozi za referendum

Predsjednik skupštinskog Odbora za ekologiju Predrag Sekulić, koji je i funkcioner vladajuće Demokratske partije socijalista koja je prije deset godina glasala protiv usvajanja Deklaracije o zaštiti Tare, smatra da bi trebalo razmotriti i tu Deklaraciju, ali i ostale hidropotencijale Crne Gore.

„Zaista je nedopustivo i bez opravdanja da Crna Gora godinama ne koristi ovaj prirodni resurs. Crna Gora trenutno koristi svega 17 do 20 posto hidroenergije, a da oko 80 posto moguće isplative hidroenergije odlazi u nepovrat“, prokomentarisao je Sekulić.

Za Deklaraciju su prije deset godina glasali svi osim DPS-a, ali ako ponovo dođe na dnevni red pitanje je da li bi ponovo dobila tadašnju većinu.

Krajem prošle godine funkcioner opozicione Socijalističke narodne partije Aleksandar Damjanović je rekao da bi „crnogorska Skupština trebalo da u najskorije vrijeme ozbiljno razmotri mogućnost raspisivanja referenduma o korišćenju vodnih potencijala rijeke Tare i gradnje Hidroelektrane Buk Bijela“.

„Pravi je trenutak da se sumiraju posljedice usvajanja Deklaracije o zaštiti Tare i otvori iskreni dijalog o energetskim, a samim tim i ekonomskim perspektivama Crne Gore“, ocijenio je Damjanović.

U takođe opozicionoj, Pozitivnoj Crnoj Gori, smatraju da nema svrhe Deklaraciju ponovo razmatrati.

„Vjerujemo da energetski potencijali Crne Gore jesu veliki i neiskorišćeni, ali se neopravdano ostavlja po strani ogroman potencijal – sunčeva energija.“

Ekološke nevladine organizacije se protive ponovnom razmatranju Deklaracije.

Aleksandar Perović iz NVO Ozon zaključuje da je očigledno da energetski lobi nije digao ruke od Tare:

„Ukoliko zaista žele da preispitaju opravdanost Deklaracije, treba da uključe građane i ukupno javno mnjenje koji su već jednom rekli da rijeka Tara treba da ostane prirodno blago Crne Gore.“

izvor: slobodnaevropa.mobi